

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Statu Hominis Morali In Vita Et Post Mortem

Opfermann, Paul

Moguntiae, 1769

Caput III. De Purgatorio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40701

posse tamquam de Fide, hunc esse sanctum. His utrinque positis addit Benedictus XIV. Cum definitiva sententia de his nondum prodierit, pluresque Doctores Catholici oppositum sentiant, fatentur non fore hæreticum formalem, qui diceret de Fide non esse, Papam in canonizatione non esse infallibilem, aut ab eo canonizatum non esse sanctum. Etsi autem talis non sit hæreticus, saltem gravi censura, gravissimisque pœnis obnoxius est, qui adserere audeat, Pontificem in aliqua canonizatione errasse, aut aliquem canonizatum non esse dulia colendum, quia definitiva canonizationis sententia etsi de Fide non sit, infallibilis tamen est, & universam spectat Ecclesiam.

2) Speciali nota dignum est, quod ait idem Pontifex in eadem quaestione, videlicet non omnia, quæ à Summo Pontifice, adflante Spiritu Sancto, declarata sunt in materia Fidei, ita esse Fidei articulos, ut, licet infallibilia sint, hæresim incurrat, qui eorum aliquid neget, uti constat de propositionibus damnatis: Hæreticus enim ille est, qui Fidem professus pertinacem habet errorem veritati certò Catholicæ oppositum. Hinc sicuti eadem propositio in materia dogmatis, aut morum à Pontifice definita non semper est de Fide, licet semper sit infallibilis; ita cum infallibilitate Pontificia componi potest sententia negans, hunc aut illum canonizatum esse revera sanctum. Ita ille.

CAPUT III.

De Purgatorio.

189. **D**amnatorum pœnas fore æternas, negabant olim in Sec. III. & IV. *Origenista*. Errorem hunc in Seculo superiore resuscitarunt non pauci ex Anglis Scriptores, veluti autor Libelli, cui titulus *Evangelii æterni*, qui prodit Londini anno 1697. Joannes Tillotsonus, Archi-Episcopus Cantuariensis, Thomas Burnetus, Henricus Dodwellus, Collingius, Tolandus, Tindalus, alii-
que

que plures, quos inter agmen ducunt *Bailius*, *Hobbesius*, *Spinoza*, quos etiam secuti sunt *Lockius*, & *Clericus*. Quorum omnium argumenta copiosè refutata vide in *Tract. De peccatis*, & eorum pœnis. Hic igitur de Purgatorio duntaxat sermonem instituemus.

Q U A E S T I O I.

Utrum existat Purgatorium?

Purgatorii nomine intelligitur locus quidam, in quo tamquam in carcere post hanc vitam purgantur animæ Justorum, quæ in hac vita non plenè ab omni reatu purgatæ fuerunt, ut sic prorsus emundatæ ad visionem Dei beatificam admittantur. Post *Waldenses* aliosque veteres Hæreticos Purgatorium negavit *Lutherus* in Libro ad *Waldenses* de Eucharistia. Cùm, inquit, negatis Purgatorium, damnatis Missas, vigiliis, cœnobis, monasteria, & quidquid per hanc imposturam erectum est, per omnia etiam probo. Et *Calvinus* L. 3. Inst. c. 5. §. 6. ita scribit: Purgatorium exitiale Satanæ commentum, quod Christi Crucem evacuat, quod contumeliam misericordiae Dei non ferendam irrogat, quod Fidem nostram labefacit, & evertit. Antesignanos suos sequuntur *Lutherani* & *Calvinistæ*. Nec mirum, cùm enim utrique negent & satisfactionem nostram, & discrimen peccati mortalis à veniali; ut consequenter mentiantur, Purgatorium respuere debent.

190.
Erro-
res
HH.

Dari Purgatorium, est Dogma Catholicum. 191.
Ita enim habet Professio nostra Fidei: *Constanter Datur*
Tom. II. Qq teneo Pur.

gato- teneo Purgatorium esse: animasque ibi detentas
 rium. Fidelium suffragiis juvari. Probatur autem
 1°. ex V. T. JUDAS Machabæus 2. Mach. 12. fa-
 ctâ collatione duodecim millia drachmas argenti
 misit Jerosolymam offerri pro peccatis mortuorum
 sacrificium, bene & religiose de resurrectione co-
 gitans (nisi enim eos, qui ceciderant, resurre-
 cturos speraret: superfluum videretur & vanum
 pro mortuis orare) & quia considerabat, quòd hi,
 qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam
 haberent repositam gratiam. Sancta ergo & sa-
 lubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à
 peccatis solvantur. Hinc BELLARMINUS deducit
 sequentia: posse mortuos post hanc vitam à pecca-
 tis solvi, & proinde esse Purgatorium. Sacrificia
 & Orationes vivorum prodesse defunctis. Non
 semper expiari in morte omnes peccatorum reli-
 quas, ut ait *Lutherus*, nam isti, pro quibus
 orari jussit JUDAS, mortui erant morte violentâ,
 & pro religione, nec tamen credebat JUDAS, illos
 plenè purgatos esse. Posse hominem sanctè & piè
 mori, & tamen habere debitum aliquod solvendum,
 vel propter venialia peccata non remissa in vita,
 vel propter satisfactionem pro mortalibus remissis
 non omnino expletam. Solet etiam laudari illud
*Tob. 4 v. 18. Panem tuum & vinum super se-
 pulturam Justi constitue, & noli ex eo manduca-
 re & bibere cum peccatoribus.* Cujus loci commu-
 nis hæc est interpretatio: instrue convivium, &
 voca fideles pauperes, ut ipsi post acceptam ele-
 mosynam orent pro anima defuncti. Hinc enim
 nata est illa consuetudo, quæ & olim in Ecclesia
 fuit, & nunc etiam est, ut adfines defuncti con-
 vivium

HOMIN. POST MORTEM. 611

vivium faciant, mittantque cibum & potum pauperibus, ut pro defuncti anima orent. *Cur* (inquit S. CHRYSOSTOMUS *Hom. 32. in Matth.*) *post mortem tuorum pauperes convocas? cur Presbyteros, ut pro eis velint orare, obsecras?* Item L. 1. *Reg. c. ult.* habitatores Jabes Galaad auditâ Saülis morte jejunaverunt septem dies; & 2. *Reg. 1.* David flevit & jejunavit pro Saüle & Jonatha, aliisque occisis. Equidem fuerunt hæc signa doloris; attamen omnino credibile est, factum illud quoque fuisse, ut defunctorum animæ juvarentur, nam DAVID 2. *Reg. 12.* etsi jejunaret pro filio infante, cum ægrotaret, ipsius tamen morte cognitâ ab oratione & jejunio cessavit: quippe sciebat, illum orationibus & jejunio non indigere. 2°. Ex N. T. *Matth. 12. v. 32.* ait Christus: *Quicumque dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur ei, qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei neque in hoc seculo, neque in futuro.* Igitur supponit Christus aliqua peccata in futuro seculo remitti: non in cœlo, in quod nihil coinquinatum intrabit; neque in inferno, unde nulla datur redemptio; igitur in loco quodam tertio. *Luc. 12.* *Esto consentiens adversario tuo citò, dum es cum eo in via, ne forte tradat te adversarius Judici, & Judex tortori, & mittaris in carcerem. Amen dico tibi, non exies, donec reddas novissimum quadrantem.* Ubi per adversarium rectè intelligitur lex Dei, aut conscientia, vel quia continuò adversantur pravis nostris desideriis, vel quia adversùm nos stabunt in judicio tamquam accusatores & testes. *Judex est Christus: Ministri* (ut habet *Matthaus c. 5. v. 25.*)

sunt Angeli boni vel mali. Carcer vel est infernus, in quo tamen multæ mansiones sunt, aliæ pro damnatis, aliæ pro his, qui purgantur; vel etiam Purgatorium simul & Gehenna, ut sensus sit: si debitum sit insolubile, nunquam exibis; si solubile, exibis, cum totum exactè solveris. Idque fati colligitur ex scopo ipsius parabolæ desumptæ à debitore, qui non propter crimen, sed propter debitum pecuniarium conjicitur in carcerem, donec solvat. Solent autem hujusmodi homines ordinariè egredi post aliquod tempus. Ut adeo Christus hortari nos voluerit, ad componenda cum Deo omnia, quando facilè (in hac sc. vita) impetramus remissionem pœnæ peccatis nostris debitæ, nec expectemus seculum futurum, ubi omnia severissimè exigentur. I. ad Cor. 3. inquit Apostolus: *Ipsè autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem.* Ubi Apostolus hac utitur metaphora: *Secundum gratiam Dei, quæ data est mihi, ut sapiens Architectus fundamentum posui. Alius autem superædificat, unusquisque autem videat, quomodo superædificet; fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id, quod positum est, quod est Christus Jesus. Siquis autem superædificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, lignum, fœnum, stipulam, uniuscujusque opus manifestum erit. Dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur, & uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit. Si cujus opus manserit, quod superædificavit, mercedem accipiet; si cujus opus arserit, detrimentum patietur; ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem.* Ubi fundamenti nomine intelligitur Christus

us

HOMIN. POST MORTEM. 613

stus ab Apostolis annunciatum, qui idcirco sunt primi velut Architecti Fidei & Religionis Christianæ: nomine auri, argenti & lapidum pretiosorum venit doctrina utilis & salutaris aliorum Prædicatorum, docentium eos, qui jam Fidem receperunt, nec verbo solum, sed etiam exemplo Apostolico, ita ut verè auditores suos ædificent, atque in pietate & religione promoveant. Nomine autem ligni, scæni, stipulæ intelligitur doctrina non quidem hæretica vel mala, sed tamen curiosa, inutilis & supervacanea eorum prædicatorum, qui ad populum orthodoxè quidem dicunt, non tamen eo fructu & commodo, quod Deus exspectat, ita, ut sicut priores cum magno suo merito Fideles instruunt, ita isti non solum absque magno merito, sed etiam cum reatu culpæ saltem venialis doceant. Ita **BELLARMINUS**. Quæ quidem expositio ideo præoptanda videtur, quia nomine ædificantium intelliguntur Doctores; igitur nomine operis ipsorum intelligi doctrina debet; tum quia hæc interpretatio maxime congruit Doctoribus Corinthiorum, qui plus æquo dediti erant eloquentiæ & Philosophiæ, de quo vitio Corinthios reprehendit Apostolus in hac epistola. Ac denique, quia est media inter duas similitudines, quibus utitur **S. PAULUS** in eod. cap. Tres enim similitudines ponit, Imam de agricolis plantantibus & rigantibus, qua bonos duntaxat Doctores complexus est. 2dam de ædificantibus super bonum fundamentum, qua supradictos comprehendit Doctores, bonos videlicet, & leviter malos. 3tiam de corruptoribus templi, qua solos malos, h. e. errores pro veritate, & pro virtutibus vitia vendentes designat. Itaque sensus est, qui

in iudicio particulari inveniuntur ædificasse lignum, fœnum, aut stipulam, pœnam aliquam purgatoriam & temporalem subibunt, sicque salvï erunt quasi per ignem. Consentiunt Patres Latini: S. AMBROSIVS in h. l. sed cùm, inquit: Paulus dicit: Sic tamen quasi per ignem; ostendit quidem illum salvum futurum, sed pœnas ignis passurum, ut per ignem purgatus fiat salvus, & non sicut perfidi æterno igne in perpetuum torqueatur. Ulterius I. ad Cor. 15. ait idem Doctor Gentium, *Quid facient, qui baptizantur pro mortuis, si mortui non resurgunt? ut quid baptizantur pro illis?* ubi iuxta expositionem veram & germanam Apostolus loquitur de Baptismo lacrymarum & pœnitentiæ, qui suscipitur orando, jejunando & faciendo elemosynas, ita ut sensus sit: Quid facient, qui orant, jejunant, seseque adfligunt pro mortuis? nam addit S. PAULUS: *ut quid & nos periclitamur totâ die? q. d.* Cur quidam se adfligunt pro mortuis, & ego quid me affligo prædicando Evangelium, si mortuorum resurrectio non est? quo loquendi more tacitè repetit illud Mach. 2. c. 12. *Si mortui non resurgunt, superfluum est & vanum orare pro mortuis.* Est quoque hæc Scripturæ phrasis, qua baptizari pro affligi usurpatur. Sic Marc. 10. *potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum, & baptismo, quo ego baptizor, baptizari?* & Luc. 12. *Baptismo habeo baptizari.* Hæc omnia firmantur sensu communi & perpetuo totius Ecclesiæ, de quo in Q. seq.

Respondetur ad objecta.

Obj. I. Hic Liber Machabæorum non est Canonicus: aut certè hæc pars non est canonica: *Sanc- tæ & piæ de resurrectione cogitans, nisi enim eos*
qui

HOMIN. POST MORTEM. 615

qui ceciderant, resurrecturos speraret, superfluum videretur & vanum pro defunctis orare, quia innuit animas cum corporibus interire & resurgere, alioquin non esset superfluum & vanum pro mortuis orare, etiamsi corpora non resurgerent, quia adhuc profuisset animabus liberatio à pœnis purgatorii. *Resp.* Ad 1um. Machabæorum Libros duos priores verè canonicos esse, hic tamquam certum aliunde supponimus. Ad 2^{dum}. Qui Machabæorum tempore resurrectionem mortuorum negabant, simul etiam animarum inficiabantur immortalitatem. Unde Apostolus I. ad Cor. 15. *Quid mihi prodest, si mortui non resurgunt? comedamus & bibamus, cras enim moriemur. q. d.* Si mortui non resurgunt, sequitur & animas mortales esse, & cum corpore interire. Sic quoque Auctor Libri Machabæorum ubi resurrectionem mortuorum tamquam certissimam habet, exinde concludit animas corpori superstites fore; & si mortuorum resurrectio non detur, animas quoque mortales esse, ideoque superfluum & vanum fore pro defunctis orare.

Inst. I. Hæc conclusio: *Sancta ergo & salubris est cogitatio*, non videtur Historico convenire, qui solum res gestas exponit: videtur proinde à margine ad textum malâ fide translata. *Resp.* Vana est hæc suspicio: neque enim Historicis omnino insolitum est, quandoque ex rebus gestis colligere aliquid, quod ad imitationem & bonos mores pertineat. Præterea lectio græca (quamvis quoad sensum sit eadem) non habet particulam *ergo*, sed est hujusmodi: *Deinde considerans, iis, qui cum pietate obdormierant, optimam repositam gratiam,*

quæ sancta & pia consideratio fuit, ideo pro mortuis expiationem fecit, ut à peccato solverentur.

Inst. 2. Sacrificia & orationes jubentur fieri pro illis, quos constabat in peccato mortali decessisse, siquidem sub interfectorum tunicis reperta sunt quædam ex donariis idolorum, quæ rapuerant contra expressam prohibitionem *Deut. 7.* Hujusmodi autem animabus an prodesse poterant Sacrificia & orationes vivorum? *Resp.* Peccatum illud saltem in nonnullis potuit esse veniale, quia cum ex donariis illis accepissent non in honorem idolorum, sed ditescendi cupiditate, poterant existimare legem illam non esse in his circumstantiis graviter prohibitivam; aut si mortale fuit, poterant ex militibus vel multi, vel pauci de hoc suo peccato in articulo mortis doluisse; aut certè hæc fuit opinio *Judæ Machabæi*, alioquin non diceret Scriptura, eum considerasse, eos, qui cum pietate obdormiverant, optimam habere repositam gratiam. Fuit sanè incertus, ideoque pro illis licuit orare, & offerre sacrificia.

Inst. 3. Non sequitur: Judas pro interfectis jussit fieri preces & sacrificia; ergo erant in purgatorio. Proinde non probatur inde Purgatorium. *Resp.* Atqui hæc consecutio est legitima: Judas voluit, ut pro occisis sacrificia & preces fierent; igitur existimavit fieri posse, ut essent in purgatorio; aut etiam ista: Scriptura laudat orationem pro defunctis; igitur purgatorium est in altera vita, alioquin pro defunctis frustra preces funderentur, & Scriptura falleret orationem istam laudando.

Obj. II. *Ps. 126.* dicitur: *Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini:* ubi significatur, justos, simul atque dormierunt somnum
mortis

HOMIN. POST MORTEM. 617

mortis suæ, mox ad hæreditatem Domini pervenire. *Resp* Justi plenè purgati statim ab obitu cœlestem gloriam consequuntur: Cæteri autem, quibus aliquid luendum restat, & ipsi hæreditatem Domini capiunt, non quidem mox in re, sed tamen in spe certissima.

Obj. III. Ecclesiastes c. 9. ait: Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec oratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quo tu properas. Igitur in altera vita nullum est remedium pro peccatis. Et

c. 11. Si ceciderit lignum ad austrum, aut ad aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit; proinde non datur locus n. edius. Resp. Ad 1. m. Hortatur Sapiens, ut homo in vita sua studeat sibi comparare merita, eoquod post mortem nullus sit amplius merendi locus. Justi tamen, qui in Purgatorio detinentur, id bonis suis operibus, cùm in terris viverent, meruerunt, ut in altera vita aliorum precibus juvari possint. Ad 2. dum. Sensus est, statum illum, in quo hominem mors corripuerit, fore perpetuum: aut enim homo decedit in peccato mortali, & cadit ad aquilonem, h. e. æternum peribit; aut in gratia sanctificante, & ad austrum cadit; h. e. ad cœlestem gloriam pertingit, vel statim, si nihil habeat, quod solvat; vel post factam debiti solutionem. Certè hic locus non oberat limbo Patrum; igitur nec Purgatorio.

Obj. IV. Ezech. 18. Cùm aversus fuerit impius ab impietate sua, omnium iniquitatum ejus non recordabor, at recordaretur Deus iniquitatum amicorum suorum, quodsi eos in Purgatorio tam severe puniret. *Resp.* Sensus est: Omnium ini-

quitatum ejus non recordabor, in ordine ad pœnam æternam, nam Deus eo modo non recordabitur iniquitatum, *si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit judicium & justitiam, vitâ vivet, & non morietur;* quo Deus non recordabitur omnium justitiarum, si Justus à justitia se averterit: *Omnes justitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur,* sc. ad salutem æternam, quamvis Deus præmiis temporalibus illas remunerari soleat. Similiter Deus pœnitentium peccata non ita obliviscitur, quin eos pœnis visitet. Sic *David* post peccatum jam remissum adhuc punitus est morte filii.

Obj. V. Ex verbis *Matth. 12. v. 32.* nequit probari existentia Purgatorii, nam ibi Christus comparat peccatum in Spiritum Sanctum eum gravissimis peccatis, veluti cum blasphemia in Patrem & Filium, ideoque si Christus vellet dicere, quædam peccata remitti in altero sæculo, intelligeret ea, quibuscum tunc comparabat peccatum in Spiritum Sanctum; hoc autem falsum est, quia nullum grave peccatum post mortem remittitur. *Resp.* Equidem nullum grave peccatum post mortem remittitur *quoad culpam*, sed tamen *quoad pœnam*. Nempe Christus ibi significabat, hominem, qui peccat in Spiritum Sanctum, difficillimè & vix unquam conversum iri, ideoque peccata in Spiritum Sanctum neque in hoc seculo per pœnitentiam & quoad reatum culpæ, neque in futuro quoad reatum culpæ & pœnæ remittenda esse. Qui autem peccat in Filium hominis, faciliùs ille convertetur, & pœnitentiam aget, sicque remissionem culpæ

HOMIN. POST MORTEM. 619

culpæ obtinebit in hoc seculo, & in futuro remissionem pœnæ temporalis. Loquitur nempe Christus de remissione perfecta.

Inst. 1. Hæc dictio: *non remittetur ei nec in hoc Seculo, nec in futuro*, est mera phrasis, idemque sonat, quod *in æternum non remittetur*; idque declaravit S. MARCUS c. 3. v. 29. qui uno verbo dicit: *in æternum*. *Resp.* At illud *æternum*, quod significatur, duas habet partes, hoc nempe seculum, & futurum, quodque MARCUS universè dixit, id MATTHÆUS in partes distribuit, quod numquam fecisset, nisi ad utramque partem, ad præsens seculum & futurum peccatorum remissio pertineret. Certè ineptè loqueretur, qui diceret: non ducam uxorem nec in hac vita, neque in futura; cùm in futura neque nubent, neque nubentur.

Inst. 2. Christus ubi negat peccata in Spiritum Sanctum umquam remittenda esse, negat illa remissum iri quoad reatum culpæ & pœnæ vel in hoc, vel in futuro seculo; ergo dum adfirmat peccatum in Filium hominis remissum iri, etiam adfirmare dicendus esset, illud quoad reatum culpæ & pœnæ remittendum esse vel in hoc seculo, vel in futuro; ac proinde culpa gravis etiam in futuro seculo remitti posset, quod negant Orthodoxi. *Resp.* Hæc pars: *Non remittetur ei neque in hoc seculo, neque in futuro*, est simpliciter negativa, ideoque excludit, & negat remissionem tam culpæ, quàm pœnæ, tum pro præsentè, tum pro futuro seculo. Prior autem pars: *Quicumque dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur ei*, est adfirmativa, ideoque patitur disjunctionem & culpæ & pœnæ

næ, præsentis & futuri seculi. Remissâ igitur culpâ in hoc seculo, pœna in altero remitti potest, non quidem æterna, hæc enim ubi reatus culpæ gravis extinctus est, in temporalem fuit commutata.

Inst. 3. Horum verborum: *neque in hoc seculo, neque in futuro*, sensus est: neque in hoc, neque in novissimo iudicio, sc. remittetur. *Resp.* Istud temere fingit *Calvinus*: nam qui erunt illi, quibus hic non est remissum, & in iudicio novissimo remittetur? certè qui cum peccato gravi decedunt, in novissima iudicii die non absolventur. Supponit autem Christus, quædam esse peccata, quæ in futuro etiam seculo remitti possint saltem quoad pœnam (immo si vis, etiam quoad culpam, at hæc non nisi venialia sunt) alioquin inutilis foret ista emphasis: *neque in hoc seculo, neque in futuro*; igitur in altero seculo est quidam locus, in quo animæ detentæ huiusmodi remissionem pœnæ consequi valeant. Quis verò ille? an cœlum? at gaudii ille & beatitudinis locus est, in quem nihil coinquinatum introibit, nec debitor ante, quam ad novissimum quadrantem usque solverit; an infernus? at perpetuus hic est culpæ reatus; igitur & pœna sempiterna.

Inst. 4. Hæc consecutio non tenet: peccatum in Spiritum Sanctum non remittitur in futuro seculo; ergo quædam alia peccata in eo remitti possunt, sicut non sequitur: homicidæ huic vitæ gratia non est facta; igitur cæteris furti reis facta est. Et quid, si Christus dixisset: hoc peccatum non remittetur, neque in hoc sæculo, neque in inferno, an ideo argui posset, quædam peccata in inferno remitti? *Resp. ad Iumum.* Cùm Christus dixisset

set

set *Joann. 19. Regnum meum non est de hoc mundo*, inferebat Pilatus: *Ergo Rex es tu?* quin responderet Christus, ex negativo non rectè sequi affirmativum. Istud itaque si non sequitur secundum regulas Dialecticæ, at sequitur secundum regulam prudentiæ, quia alioquin Domini locutionem faceremus ineptam & inutilem. Ad 2dum. Pari ratione inepta foret altera illa locutio, quam *Ochinus* obtrudit, tum quia seculum tempus est, infernus autem locus; tum quia in inferno constat nullam fieri peccatorum remissionem.

Obj. VI. In textu Apostoli 1. ad *Cor. 3.* per hæc verba: *Dies enim Domini declarabit*, intelligi debet novissima judicii dies, hæc enim in Scripturis sæpe vocatur *dies Domini*: proinde ex his verbis: *Salvus erit, sic tamen quasi per ignem*, nequit colligi Purgatorium, alioquin hoc futurum esset, etiam post ultimum judicium. *Resp.* Hæc verba: *Salvus erit, sic tamen quasi per ignem*, non significant: salvus erit, dummodo prius transeat per ignem, sed, salvus erit, dummodo prius per ignem transierit; sive: salvus erit, ut illi qui per ignem transierunt. Alii tamen volunt, Apostolum loqui de die judicii particularis.

Inst. Si Apostolus ibi loquitur de Purgatorio, igitur omnes omnino justii pœnas Purgatorii sentient, nam ait: *quia in igne revelabitur, & uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit.* *Resp.* Per hæc verba Apostolus non intelligit ignem purgantem vel adfligentem animas, sed ignem severi & justii judicii Dei probantem & examinantem. Judicium autem Dei rectè vocatur ignis, quia purissimum est, celerrimum, efficacissimum, & intimè

mè penetrativum. Cumque Deus totus sit iustitia, totus iudicium, inde in Scripturis vocatur ignis, uti Malach. 3. Ipse quasi ignis conflans. Et ad Hebr. 12. Etenim Deus nosler ignis consumens est. Neque ex illis, sed ex verbis postremis Purgatorium colligitur. Si edificarent (inquit S. AUGUSTINUS in Ps. 37.) aurum, argentum, lapides pretiosos, de utroque igne securi essent, non solum de illo æterno, qui in æternum cruciaturus est impios, sed etiam de illo, qui emendabit eos, qui per ignem salvi erunt. Et S. GREGORIUS L. 4. Dial. c. 39. explicans hunc ipsum locum Apostoli: Quamvis hoc, inquit, de igne tribulationis in hac vita nobis adhibitæ, possit intelligi, tamen si quis hoc de igne futurae purgationis accipiat, pensandum sollicitè est, quia illum per ignem dixit salvari, non qui super hoc, ferrum, æs, vel plumbum ædificat, id est, peccata majora, & idcirco duriora, atque tunc jam insolubilia, sed lignum, fœnum, stipulam, id est, peccata minuta atque levissima, quæ ignis facile consumit.

Obj. VII. Si Apostolus I. ad Cor. 15. locutus esset de baptismo lacrymarum & pœnitentiæ, potius debuisset dicere: quid faciemus, qui baptizamus pro mortuis? nam omnes Christiani orant pro mortuis. Resp. Apostolus argumentum ducere volebat non à consuetudine Christianorum, quæ tamquam nova rejici potuisset; sed à consuetudine Judæorum, qui more veteri, & secundum Scripturarum exempla pro mortuis orabant, & jejunabant.

Obj. VIII. Matth. 25. Duo solum ordines hominum statuuntur, alter illorum, ad quos Christus: Venite benedicti; alter eorum, qui audient:

Ite

HOMIN. POST MORTEM. 623

Ite maledicti. Et si quis daretur medius, profecto Christus ad Latronem non dixisset: *Hodie mecum eris in paradiso*, quia si verum est, quod Catholici dicunt, remissâ culpâ non omnem simul pœnam remitti, multum adhuc habuit, quod solveret ille Latio. Dicendum proinde, Justis una cum culpa omnem simul pœnam remitti, juxta illud ad *Rom. 8. Nihil damnationis est iis, qui sunt in Christo Jesu.* *Resp.* Ad *1mum.* Duo hominum ordines erunt in supremo judicio, de quo ibi Christus loquitur. Ad *2dum.* Mors illa durissima, quam animo patientissimo, & divini amoris igne accensus Latio ferebat, simulque confessio tam singularis eo facta tempore, quo ipsi Apostoli aufugerant, poterant meritò in plenam satisfactionem reputari. At esto, singulare hoc fuerit Latronis privilegium: an idcirco tali omnes gaudebunt? Ad *3tium* Apostolus hic negat concupiscentiæ motus indeliberatos peccatum esse in iis, qui per baptismum in Christo regenerati sunt, qui non secundum carnem ambulant, sed secundum spiritum. Proinde hic locus non Purgatorium oppugnat, sed *Lutheranorum* hæresim, qui motus etiam indeliberatos dicunt vera esse peccata.

Obj. *1X. 2. ad Cor. 5. Omnes adstabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque, prout gessit in corpore, sive bonum, sive malum: si autem post hanc vitam remittuntur peccata, & locus est purgationi, non recipiet unusquisque, prout gessit in corpore.* *Resp.* Etiam illi, qui locum remissionis & purgationis inveniunt post mortem, recipiunt, quod gesserunt in corpore, nam perseverando in Fide & charitate usque ad mortem meruerunt,

runt, ut etiam post mortem purgari possent. Cumque animæ in purgatorio detentæ nihil mereri amplius, nec demereri possint, in novissimo iudicii die recipient, prout in corpore gesserunt.

Obj. X. Apoc. 14. Beati mortui, qui in Domino moriuntur: amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illos: at justi omnes in Domino moriuntur; igitur omnes requiescunt, neque est locus, in quo eorum quisquam torqueatur. Resp. Vel particula amodo non designat tempus à morte, sed à fine supremi iudicii, ut colligitur ex v. 7. & 9. Timete Dominum, & date illi honorem, quia venit hora iudicii ejus . . . Et tertius Angelus secutus est eos, dicens voce magna: si quis adoraverit bestiam, & imaginem ejus, & acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua: & hic bibet de vino iræ Dei. Vel de animabus plene purgatis loquitur S. JOANNES, quas cum Agno jam triumphantes in cælo videbat: Et audivi vocem de cælo . . . & cantabant quasi canticum novum ante sedem . . . Hi sequuntur Agnum, quocumque ierit: hi empti sunt ex hominibus primitiæ Deo & Agno, & in ore eorum non est inventum mendacium: sine macula enim sunt ante thronum Dei.

Obj. XI. Decedentes in statu peccati mortalis continuò addicuntur suppliciis æternis; ergo etiam morientes in statu gratiæ ad visionem Dei beatificam mox admittuntur, nam Deus non est segnior in præmiando, quàm in puniendo. Resp. Qui moriuntur in statu peccati lethalis, sunt inimici Dei, digni, qui in puncto ad inferos descendant, cum nullus locus sit, in quo impii post hanc vitam
vel

HOMIN. POST MORTEM. 625

vel satisfacere possint, vel satispati pro peccato mortali, Deo justissimè ordinante, ut præsentis duntaxat vitæ tempus homini salutare esse possit ad pœnitentiam & salutem. At singulari Dei bonitate factum est, ut, qui cum reatu culpæ venialis, aut temporalis pœnæ decedunt, locum invenirent, in quo ab isto reatu penitus absolverentur, atque sic plenè emundati ad regnum cœlorum pervenirent. Quod dicitur, Deum non esse segniorem ad præmiandum, quàm ad puniendum, tenet, si cætera sint paria, aut nisi sit ex parte hominis, quod beatitudinem retardet, cujusmodi est in anima justii decedentis cum reatu aut culpæ venialis, aut pœnæ temporalis.

Inst. Impii decedentes mox ad infernum descendunt, quin habeatur ratio bonorum operum, quæ aliquando fecerunt; ergo etiam justii morientes mox cœlum ingrediuntur, quin obstant vel noxæ veniales, vel pœnæ temporales adhuc solvendæ. *Resp. N. C.* Opera de se bona malorum aut fiunt in peccato mortali, & mortua sunt; aut peccatum mortale subsequuntur, & sunt mortificata, proinde vim nullam habent merendi præmium aliquod post hanc vitam; immo nec in præsentii vita ex certa & stabili lege Deus illa remuneratur. Opera autem justorum mala verè merentur pœnam aut in hac, aut in altera vita solvendam. Noxæ autem veniales, quibus justii morientes sæpe obnoxii sunt, probabiliùs remittuntur sub ingressum Purgatorii per actus charitatis, patientiæ elicitos ab anima; qui actus etfi novæ gratiæ & gloriæ meritorii non sint, impetratorii tamen sunt veniæ.

QUAESTIO II.

An Iustorum animæ in Purgatorio detentæ Fidelium suffragiis juvari possint?

192. **A**ërius in Sec. IV. præter *Arii* errores, quos Erro- res **HH.** amplexus est, suffragia pro defunctis explo- debat, ut refert S. EPIPHANIUS *Har.* 75. Item S. AUGUSTINUS *Har.* 53. In Sec. XII. *Petrobrufiani*, sic dicti à *Petro de Bruis*, Missæ Sacrificium & preces pro defunctis tamquam inutiles & vanas rejiciebant. Cui errori circa idem tempus adstipulabantur *Apostolici* Hæretici, nomen istud usurpantes, eoquod, ut aiebant, vitam & integritatem Apostolorum præ se ferrent. Hos impugnavit S. BERNARDUS *Serm.* 66. in Cantica. Horum vestigia subinde legerunt *Waldenses*, quorum secta exorta est circa annum 1160, ut refert TRITHEMIUS in *CHRONICO*, vel juxta *Guidonem* anno 1170.

193. **Suf- fra- gia.** Tria sunt genera suffragiorum, quibus Defunctorum animas juvari posse, Orthodoxi docent, videlicet Sacrificium Missæ, oratio, & opera quælibet pœnalia & satisfactoria, velut eleemosyna, jejunia, peregrinationes, & similia. Et oratio quidem duobus modis juvare Defunctorum animas potest, inquantum est opus quoddam pœnale, & laboriosum, sicque sub operibus satisfactoriis comprehenditur; & alio modo quatenus est impetratoria, quod ipsi orationi proprium est: quomodo etiam Beatorum orationes & nobis, & animabus Purgatorii profunt, quamvis satisfactoriæ non sint. *Orationibus* (inquit S. AUGUSTINUS *Serm.* 32. de verbis

HOMIN. POST MÖRTEM. 627

verbis Apostoli) *Sancta Ecclesia, & Sacrificio salutari, & eleemosynis non est dubium mortuos adjuvari.* Et S. CHRYSOSTOMUS Hom. 69. ad populum: *Non temere, inquit, hæc ab Apostolis sancita fuerunt, ut in tremendis Mysteriis mortuorum fieret commemoratio, sciunt enim multam illis contingere utilitatem.* Hujusmodi autem suffragia nec Beatis prodesse, nec damnatis, certum est, nam illi non egent, isti iuvari non possunt. Equidem pro Sanctis fiunt Sacrificia, non tamen ut eis aliquid petamus (nisi fortè ut illorum honor augeatur) sed ut Deo pro collata illis gloria gratias agamus, eosque habeamus nostros intercessores & patronos. Ad damnatos quod attinet, nonnulla obmoventur. Et 1° ex S. AUGUSTINO, qui *Enchir. c. 110.* ait: *Quibus autem profunt suffragia, aut ad hoc profunt, ut plena fiat remissio, aut tolerabilior sit ipsa damnatio.* Et c. 112. *Pœnas damnatorum certis temporum intervallis existiment, si hoc eis placet, aliquatenus mitigari, dummodo intelligatur in eis manere ira Dei, hoc est, ipsa damnatio.* 2° S. CHRYSOSTOMUS Hom. 3. in ep. ad Philipp. ubi dixerat orandum pro defunctis, subjungit: *Verùm istud quidem de illis dicimus, qui in Fide abscesserunt. Catechumeni verò neque hæc digni consolatione censentur, sed omni sunt hujusmodi auxilio destituti, præter unum solum, quod autem illud? pauperibus eorum nomine dare licet, unde eis nonnihil refrigerii accedit.* 3° INNOCENTIUS III. cap. *Cum Martha,* ait ex mortuis esse quosdam valde bonos, qui non egent suffragiis; quosdam valde malos, qui non

possunt juvari; quosdam mediocriter bonos, quibus suffragia profunt ad expiationem; quosdam mediocriter malos, quibus profunt ad propitiationem. Per hos autem postremos videtur Pontifex intelligere infantes in Limbo, nam valde boni in caelo sunt; valde mali in gehenna, mediocriter boni in purgatorio, igitur mediocriter mali in Limbo, quibus etiam suffragia profunt ad propitiationem, ut mitius puniantur. *Resp. Ad Iamum. S. D. Ench. c. 110.* per tolerabiliorem damnationem intelligit mitigationem poenarum Purgatorii, ut patet ex contextu, ait enim: *Neque negandam est, Defunctorum animas pietate suorum viventium relevari, cum pro illis Sacrificium Mediatoris offertur, vel eleemosynae in Ecclesia fiunt. Sed eis haec profunt, qui cum viverent, ut haec sibi postea prodesse possent, meruerunt. Est enim quidam vivendi modus nec tam bonus, ut non requirat ista post mortem; nec tam malus, ut ea non profint ista post mortem (en statum medium inter beatos & damnatos) Est vero talis in bono, ut ista non requirat, videlicet Sancti in caelo; & est rursus talis in malo, ut nec his valeat, cum hac vita transferit, adjuvari; atque hi sunt damnati in inferno. In c. 112. S. P. non assertivè, sed permissivè loquitur, q. d. Etiam si verum esset, damnatorum poenas certis temporum intervallis mitigari; verum tamen est, poenas damnatorum numquam terminari. Nam c. 113, ait: Manebit ergo sive mors illa perpetua damnatorum, id est, alienatio à vita Dei, & omnibus erit ipsa communis, quamlibet homines de varietate poenarum, de dolorum relevatione, vel inter-*

termina

HOMIN. POST MORTEM. 629

permissio pro suis humanis moribus suspicentur. Ad 2dum. S. CHRYSOSTOMUS solum videtur negare, orandum esse publicè, vel sacrificandum pro Catechumenis, quod ipsum aliquando definivit, in Sec. VI. Concilium BRACARENSE I, can. 35. Catechumenis sine baptismi redemptione defunctis, simili modo, non oblationis sancta commemoratio, neque psallendi impendatur officium. Ad 3tium. INNOCENTIUS Papa, ut ait BELLARMINUS, videtur memoriâ lapsus putasse, trimembrem, quâ usus est S. AUGUSTINUS, quadrimembrem esse divisionem. Nisi velis per mediocriter bonos eum intellexisse Justos decedentes cum solo reatu poenæ temporalis, & mediocriter malos dixisse illos, qui etiam cum reatu culpæ venialis decedunt, ut utriusque in Purgatorio detenti possint juvari.

Professio nostra sic habet: *Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas Fidelium suffragiis juvari.* Et: *Profiteor in Missa offerri Deo verum, proprium & propitiatorium Sacrificium pro vivis & defunctis.* TRIDENTINUM Scff. 15. in Decreto de Purgatorio, ita loquitur: *Cum Catholica Ecclesia Spiritu S. edocta, ex Sacris Literis, & antiqua Patrum Traditione, in Sacris Conciliis, & novissimè in hac Oecumenica Synodo docuerit Purgatorium esse, animasque ibi detentas Fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili altaris Sacrificio juvari; præcipit Sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam à Sanctis Patribus, & Sacris Conciliis traditam à Christi Fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari diligenter studeant . . . Curent autem Episcopi, ut Fide-*

194.
Quid sit de Fide in hoc argu. men. to?

lium vivorum suffragia, Missarum scilicet Sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à Fidelibus pro aliis Fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta, piè & devotè fiant. Patet ex his 1° Quamvis de Fide sit, dari Purgatorium; non tamen est de Fide, verum & proprium esse ignem Purgatorii, & ejusdem speciei cum nostro elementari, quia nusquam hoc in concilio definitum est. Immo in Synodo Florentina Græci fuerant apertè professi, se non ponere ignem in Purgatorio, & tamen in definitione definitur Purgatorium esse, nullà mentione ignis habita. Addit tamen BELLARMINUS sententiam hanc esse probabilissimam. Sequitur 2° ut ait VERONIUS in Regula Fidei Catholicæ, nullam sequentium doctrinarum esse articulum Fidei. Nempe non est de Fide, Sacrificium Missæ certâ lege & promissione semper operari remissionem pœnæ circa defunctos existentes in purgatorio, sed illis solùm ad hunc effectum valere per modum suffragii; quamvis contraria sententia sit communis & vera. Neque de Fide est, suffragia, quæ à Fidelibus pro defunctis fiunt, certâ lege illis prodesse, quia horum nihil Concilium determinat. Probabilius tamen est certâ lege id fieri. Nec etiam de Fide est, Sacrificium Missæ ex opere operato hoc operari. Tacet enim de his Concilium, & ut docet VASQUEZ *Disp.* 229. c. 1. variæ sunt *TT.* opiniones. Aliqui putant, Sacrificium Missæ non esse aliquod opus, quod ex opere operato liberare possit animas defunctorum ab illis pœnis lege certâ & infallibili. Nec denique de Fide est, remissionem hanc, quæ fit, fieri per applicationem satisfacti-

satisfacti-

satisfactionum nostrarum animabus Purgatorii, quia id *Tridentinum* non exprimit. Et ut notat SUAREZ *Disp.* 48. *Sect.* 5. Doctores variant. Ima. sententia generaliter adfirmat, hunc modum, sc. per modum impetrationis suffragia prodesse defunctis, non solum esse possibilem, sed etiam nullum alium posse nos exhibere animabus Purgatorii, ad hunc effectum obtinendum. Hoc à fortiori tenent illi Theologi, qui inter viventes nullum admittunt alium modum satisfactionis unius pro alio.

Animas in purgatorio detentas Fidelium suffragiis, & Ssmo Altaris Sacrificio juvari posse, Dogma Catholicam est. Patet ex Professione nostra Fidei, & ex Decreto cit. Tridentini.. Jam olim in Sec. IV. Synodus CARTHAGINENSIS III. cap. 29. statuerat: Ut Sacramenta Altaris non nisi à jejunis hominibus celebrentur, excepto uno die anniversario, quo cœna Domini celebratur. Nam si aliquorum pomeridiano tempore defunctorum, sive Episcoporum, sive caterorum commendatio facienda est, solis orationibus fiat, si illi, qui faciunt, jam pransi inveniantur. Et FLORENTINA Synodus in Definitione ait: Item diffinimus, si verè pœnitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commissis satisfecerint & omissis, eorum animas pœnis purgatoriis post mortem purgari: & ut, à pœnis hujusmodi releventur, prodesse eis Fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet Sacrificia, orationes & eleemosynas, & alia pietatis officia, quæ à Fidelibus pro aliis Fidelibus fieri consueverunt securè dum Ecclesiæ instituta. Eadem semper fuit sententia PP. tam Græcorum, quàm Latinorum.

195.

Ani-
mæ
in

Pur-
gato-

rio
juvari

pos-
sunt.

Rr 4

Acce-

Accedens (inquit S. DIONYSIUS de Hier. eccles. c. 7.) deinde venerandus Antistes precem sacram super mortuum peragit, precatur oratio illa divinam Clementiam, ut cuncta dimittat per infirmitatem humanam admissa peccata defuncto, eumque in luce statuatur & regione vivorum. S. ATHANASIUS Quæst. 34 ad Antiochum quærit, utrum animæ sentiant utilitatem ex orationibus vivorum? & respondet, omnino sentire. S. BASILIUS in Liturgia instituit orationem pro mortuis. S. GREGORIUS Naz. Orat. in Casarium circa finem: *Ipsi Deo, inquit, & nostras, & eorum, qui quasi in via paratiores prius ad hospitium pervenerunt, animas commendemus.* S. EPHREM in suo testamento: *Affidue, inquit, in vestris orationibus mei memoriam faciatis; etenim in vanitate & iniquitate vitam peregi meam.* S. CYRILLUS Catech. 5, ait: *Denique pro omnibus oramus, quæ inter nos vitæ functi sunt, maximum credentes esse animarum juvamen, pro quibus offertur obsecratio sancti illius & tremendi Sacrificii.* S. CHRYSOSTOMUS Hom. 41. in 1. ad Cor. sic habet: *Juветur mortuus non lacrymis, sed precibus, supplicationibus, elemosynis.* Et Hom. 69. ad populum: *Non temere ab Apostolis hæc sancita fuerunt, ut in tremendis Mysteriis defunctorum agatur commemoratio; sciunt enim, inde multum illis contingere lucrum, utilitatem multam.* Ex Latinis S. CYPRIANUS L. 1. ep. 9. Episcopi, inquit, *Antecessores nostri censuerant, nequis frater excedens ad tutelam vel curam Clericorum nominaret, ac si quis hoc fecisset, non offerretur pro eo, nec Sacrificium pro dormitione ejus celebrare.*

HOMIN. POST MORTEM 633

braretur. S. AMBROSIIUS L. 2. ep. 8. ad *Faustinum* de obitu sororis ait: *Itaque non tam deplorandam, quàm prosequendam orationibus reor, nec mœstificandam lacrymis tuis, sed magis oblationibus animam ejus Deo commendandam.* S.

HIERONYMUS in ep. ad *Pammachium* de obitu *Paulina* uxoris scribit: *Ceteri mariti super tumulos conjugum spargunt violas, rosas, lilia, floresque purpureos, Pammachius noster sanctam favillam, ossaque veneranda eleemosynæ balsamis rigat, his pigmentis atque odoribus fovet cineres quiescentes, sciens scriptum: sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna peccatum.* S. AUGUSTI-

NUS L. de cura pro mortuis, c. 1. In *Machabæorum*, inquit, *Libro legimus oblatum pro mortuis sacrificium: Sed & si nusquam in Scripturis veteribus legeretur, non parva est universæ Ecclesiæ, quæ in hac consuetudine claret, autoritas, ubi in precibus Sacerdotis, quæ Domino Deo ad ejus altare funduntur, locum suum habet etiam commendatio mortuorum.* S. GREGORIUS L. 4.

Dial. c. 55. scribit: *Multum solet animas etiam post mortem sacra oblatio Hostiæ salutaris adjuvare, ita ut hanc nonnumquam ipsæ defunctorum animæ expetere videantur.* Ratio congrua

petitur ex *Communione Sanctorum*, quam profiteremur in *Symbolo Apostolorum*, vi cujus *Ecclesiæ* membra vinculo charitatis juncta non minus se invicem juvare student ac debent, ac singula humani corporis membra se mutuo juvant, & sustentant; & quidem perinde est sive membra sint *Ecclesiæ triumphantis in cœlo*, sive in terra militantis, sive patientis in *Purgatorio*; nam eadem est

Ecclesia quoad substantiam, quamvis status diversus sit; & unum est Caput invisibile Christus.

Respondetur ad objecta.

Obj. I. Unusquisque onus suum portabit, & quæ seminaverit homo, hæc & metet. Ad Gal. 6. v. 5. Et Luc. 12. v. 59. Non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem. Igitur viventium preces defunctis non profunt. Resp. Ad 1um. Apostolus ibi hortatur Galatas, ut opera sua discutiant: & humiliter de semet ipsis sentiant, quia ex propriis, & non ex alienis judicandi essent, Metunt sanè animæ Justorum in Purgatorio detentæ, quæ seminaverunt super terram; portant quoque onus suum, & portabunt, donec plenè satisfactum divinæ justitiæ fuerit, aut per satisfactionem ipsarum, sive per suffragia viventium in terris. Ad 2^{dum}. Animæ in Purgatorio detentæ non exeunt inde, usque dum minutum novissimum satisfactione reddiderint, nisi eùm inter vivos agerent, meruerint, ut Fidelium vivorum suffragia ipsis prodesse: istud autem quia meruerunt, ipsæ quoque ratione quadam exsolvere debitum censentur.

Obj. II. Non ea est Patrum hac in parte consensus, quin oppositum scripsisse censeari possint: nam 1°. S. CYPRIANUS Tract. I. contra Demetrianum, circa finem ait: Quando ishinc excessum fuerit, nullus jam pœnitentiæ locus est, nullus satisfactionis effectus. 2° S. CHRYSOSTOMUS Hom. de Lazaro ait: Cùm hinc discesserimus, non est in nobis situm pœnitere, neque commissa diluere. Similia scribit S. AMBROSIIUS L. de Bono mortis

mortis c. 2. 3°. S. AUGUSTINUS *Serm.* 97. de verbis Domini, inquit: *Nihil te adjuvabit, quod hic non feceris.* S. HIERONYMUS in c. 6. ad *Gal.* ait: *Dum in presenti seculo sumus, sive orationibus, sive consiliis posse nos adjuvari. Cum autem ante tribunal Christi venerimus, non Job, non Daniel, nec Noe rogare potest pro quopiam, sed unusquisque portabit onus suum.* Resp. Ad. I^{um}. Defunctorum animæ in Purgatorio neque pro veniali culpa, nec pro pœna satisfacere possunt, quia ad meritum & satisfactionem requiritur libera electio, & viæ status. Sed & S. Martyr loqui videtur de iis, qui in statu peccati mortalis decedunt, nam antecedenter dixerat: *Hortamur, dum adhuc aliquid de hoc seculo superest, Deo satisfacere, & ad veram Religionis candidam lucem de profundo tenebroræ superstitionis emergere.* Ad 2^{dum}. S. D. loqui de noxis gravioribus patet ex *Epulonis* exemplo, à quo sectando Fideles ibidem dehortatur. Purgationi autem à culpis levioribus locum esse inculentè patet tum ex dictis, tum ex ratione. Quis enim intelligat e. g. verbum otiosum, aut similes noxas veniales perpetuo Dei odio dignas esse, ita ut anima his obnoxia sempiternis ignibus crucietur. Igitur credibile non est animas cum hujusmodi reatu ex hac vita migrantes à divino conspectu in omnem æternitatem arcendas esse; nec tamen illis ingressus in cœlum patet, quamdiu ab istis maculis emundatæ non sunt. Necessum igitur est, ut locus sit post hanc vitam, in quo tales noxæ valeant expurgari. Quoties etiam accidit, ut peccatores conversi cum reatu pœnæ temporalis decedant, arcentur isti à cœlesti gloria, quia etiamnum debi-

tores

tores sunt; ad infernum detrudi nequeunt, quia Dei amici sunt, & gaudent jure ad aeternam beatitatem; ergo locus esse debet, in quo satisfactio omne suum debitum expungant. Eodem modo intelligi debet S. AMBROSIIUS, ut docent verba ibidem occurrentia. *Qui enim hic non acceperit remissionem peccatorum, illic non erit, nimirum in patria Beatorum. Non erit autem, quia ad vitam aeternam non potuerit pervenire, quia vita aeterna remissio peccatorum est.* Loquitur ergo de peccatis, quae animam à coelo excludunt cum ira & indignatione Dei, quae sunt mortalia. Nam Justorum animae culpis venialibus inquinatae quamvis & ipsae à coelo ad tempus excludantur, haec tamen exclusio cum odio Dei conjuncta non est, quia hujusmodi animae à Deo puniuntur tamquam amicae, & haeredes regni caelestis. Ad 3^{tium}. S. P. vult, merito locum duntaxat esse in hac vita; immo nec suffragia viventium profutura esse animae in futuro seculo, nisi jam in corpore merita sit, ut aliquando juvetur. Eodem modo intelligi debet, quod scribit in ep. ad *Hesychium* his verbis: *In quo quemque statu invenerit suus novissimus dies, in hoc eum comprehendit mundi novissimus dies, quoniam qualis in die isto quisque moritur, talis in die illo judicabitur.* Nempe post hanc vitam nec merita hominis, nec demerita ullum capient incrementum. Ad 4^{tum}. Quae fuerit hac in parte S. Hieronymi mens, ipse satis aperuit *Comment.* in *Ezech.* c. 14. dicens: *Quodsi Noe, Daniel & Job pariter congregati, & in uno loco post peccatricem terram, hoc est, eos, qui in terra pec-*
catri-

catrice habitant, non possunt iræ Dei subtrahere; quid dicendum est de iis, qui putant merito parentum, atque virtutibus posse filios peccatores de gehennæ ignibus liberari? unde nec peccatorem filium justus pater poterit liberare, nec sanctæ conversationis mater impudicæ filiæ dabit præmia pudicitiae.

Obj. III. Duo sunt genera flagellorum Dei, quædam sunt propriè pœnæ, & infliguntur à Deo Judice in vindictam peccatorum præteritorum, ut justitiæ satisfiat; atque hoc genus ad solos Dei inimicos pertinet; quædam autem sunt castigationes, quæ infliguntur à Deo ut Patre, non in vindictam peccatorum præteritorum, sed in remedium futurorum: & istud ad solos amicos pertinet. Cùm igitur hæ pœnæ ex justitia luendæ non sint, earum debitum non manet post mortem, quia tunc non est periculum relabendi in peccatum. Ita *Calvinus. Resp.* Equidem flagella justorum sunt etiam paternæ castigationes, & remedia adversus peccata futura, sed tamen veræ quoque pœnæ rationem habent, quæ culpæ præteritæ ex justitia infligitur. Sic Justus sentiunt veram pœnam peccati originalis, sc. mortem. Sic *Moyse* justus propter delictum diffidentiae prohibitus est ab ingressu terræ promissæ. Sic plura alia Scripturæ exempla docent, remissâ culpâ, non omnem continuò reatum pœnæ extinguere. *Veritatem* (inquit, S. AUGUSTINUS in Ps. 50.) dilexisti, hoc est, impunita peccata eorum etiam, quibus ignoscis, non dimisisti; sic prærogasti misericordiam, ut servares & veritatem: ignoscis confitenti, ignoscis sed se ipsum punienti, sic servatur misericordia & veritas. Quod autem dicit

dicit *Calvinus*, in morte deleri omnem poenam justorum, falsum est, tum quia mors ipsa est poena peccati originalis; igitur pro actualibus debet statui alia poena; tum quia alioquin Deus æqualiter se haberet adversus Justos omnes, tum eos, qui jam dignos poenitentiae fructus fecerunt, tum illos, qui post culpam remissam vix laboris & poenitentiae quidquam in se susceperunt. Quod objicit *Petrus Martyr* ex *S. Ambrosio* Serm. 46. dicente: *Lacrymas Petri lego, satisfactionem non lego, non favet Hæreticis, nam S. P. satisfactionis nomine intelligit excusationem, addit enim: Rectè planè Petrus flevit, & tacuit, quia quod defleri solet, non solet excusari; & quod defendi non potest, ablui potest.*

Obj. IV. S. AUGUSTINUS in *I. Hypognostici* ultra medium ait: *Primum locum Fides Catholicorum divinâ autoritate credit, regnum esse cælorum; secundum, Gehennam, ubi omnis apostata, vel à Fide Christi alienus æterna supplicia experietur; tertium penitus ignoramus; immo nec esse in Scripturis Sanctis inveniemus. Ergo. Resp. Libri Hypognosticon* inscripti quamvis eruditi sint & utiles, & pervetusti Autoris; phrasin tamen Augustinianam non habent, neque etiam à *Possidio*, vel *Beda*, vel alio Verere citantur sub nomine *Augustini*. Quis autem cumque sit Autor, loquitur adversus *Pelagianos* statuentes locum tertium pro parvulis non baptizatis, in quo extra cælum & infernum naturali quadam beatitudine æterna perfruantur. Contra hos itaque duos solum status æternos adserit, vel æternæ beatitudinis in cælo, vel damnationis æternæ in inferno.

Obj.

Obj. V. Ex eo, quòd Ecclesia oret pro defunctis, non sequitur, Fideles defunctos precibus juvari posse, nam Ecclesia etiam orat pro damnatis, qui sunt in inferno, *ut liberentur de morte aeterna in die illa tremenda, quando cæli movendū sunt & terra, dum venerit Christus judicare seculum per ignem.* Item *ut liberet animas omnium Fidelium defunctorum de pœnis inferni, & de profundo lacu: ut liberet eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum.* *Resp.* Preces illæ etsi post Fidelium mortem fusæ ad Deum, non tamen tenus istud spectant, sed potius referri debent ad momentum illud, quo animæ à corpore proximè erant solvendæ. Id quod maximè congruit 2dæ formulæ, de qua eruditi observant, illam non ad mortuos primitus fuisse directam, sed ad infirmos agonizantes, ideoque in antiquis MSS. Codicibus eam dicunt sic inscriptam legi: *Oratio pro agonizantibus.* Inde in Officium Defunctorum fortuitò probabiliter irrepsit. Eam tamen hodie, sicut alia antiquitus accepta, sustinet Ecclesia, ne simplicium animi novis mutationibus perturbentur. Non tamen sequitur ex his, omnes orationes, quas Ecclesia fundit pro defunctis, spectare tempus illud, quo etiamnum inter vivos degunt. Nam duplicis generis orationes hîc distingendæ sunt, aliæ, quibus Ecclesia orat liberationem animarum de morte aeterna, & de pœnis inferni; & istæ referri debent ad tempus illud, quo adhuc in via sunt, cùm impossibile sit animas in infernum jam detrusas liberari. Aliæ sunt, quibus nititur impetrare absolutionem ab omni peccato, & à pœnis quibuscumque, & quibus

bus orat, ut defunctorum animæ repræsententur in lucem sanctam, ut ad divinum conspectum suscipiantur. Atque hujusmodi preces referuntur ad illum statum, in quo animæ post mortem versantur; alioquin ridiculæ forent & inanes hujusmodi orationes. Ceterà jam olim S. AUGUSTINUS hanc doctrinam inter Fidei dogmata habuit, quia L. de *Heres.* inter *Aerii* errores in Fide numeravit hanc ipsius adsertionem: *Orare vel offerre pro mortuis oblationem non oportere.* Quod autem dixit L. 21. de *Civ. c. 26.* *Non redarguo, quia forsitan verum est,* non de Purgatorii loco, ut quidam volunt, sed vel de peccatis, quæ ibi corriguntur, vel de pœnis Purgatorii scripsit. Ita enim habet: *Post istius sanè corporis mortem, donec ad illum veniatur, qui post resurrectionem corporum futurus est damnationis & remunerationis ultimus dies, si hoc temporis intervallo spiritus defunctorum ejusmodi ignem dicuntur perpeti, quem non sentiant illi, qui non habuerunt tales mores & amores in hujus corporis vita, ut eorum fœnum, & ligna, & stipula consummantur; alii verò sentiant, qui ejusmodi secum adiscia portaverunt, sive ibi tantum, sive & hic & ibi, sive ideo hic, ut non ibi, secularia, quamvis à damnatione venialia concremantem ignem transitoria tribulationis inveniant, non redarguo, quia forsitan verum est.*

a) Justorum animas in Purgatorio detentas vero igne torqueri, communior est PP. Latin. & TT. sententia. Ita S. AUGUSTINUS in *Pf. 3.* inquit: *Ut in hac vita purges me, & talem me reddas, cui jam emendatorio igne opus non sit . . . Dicitur enim: Ipse autem salvus*

HOMIN. POST MORTEM. 641

erit, sic tamen quasi per ignem: & quia dicitur: *Salvus erit, contemnitur ille ignis.* Ita plane quamvis salvi per ignem; gravior tamen erit ille ignis, quam quidquid potest homo pati in hac vita. S. CYPRIANUS ep. 52. ad Antonianum ita scribit: *Aliud est ad veniam stare, aliud ad gloriam pervenire; aliud nissum in carcerem non exinde ire, donec solvat novissimum quadrante, aliud statim Fidei & virtutis accipere mercedem; aliud pro peccatis longo tempore emendatum cruciari, & purgari diu igne, aliud peccata omnia passione purgasse.* S. HILARIUS in Ps. 118. *An cum ex omni otioso verbo rationem sumus praestituri, diem iudicii concupiscimus, in quo nobis est ille indefessus ignis obeundus, in quo subeunda sunt gravia illa expianda à peccatis animæ supplicia?* S. AMBROSIUS in Ps. 36. *Etsi salvos faciet Dominus servos suos, salvi erimus per Fidem, sic tamen salvi quasi per ignem. Etsi non extremur, tamen uremur. Quomodo tamen alii remaneant in igne, alii pertransseant, alio loco nos doceat Scriptura divina, nempe in mare rubrum demersus populus est Aegyptiorum, transiit autem populus Hebræorum; Moyses pertransiit, præcipitatus est Pharo, quoniam gravia eum peccata meruerunt: eo modo præcipitabuntur Sacrilegi in lacum ignis ardentis.* S. GREGORIUS L. 4. Dial. c. 39 *De quibusdam levibus culpis esse ante iudicium purgatorius ignis credendus est, pro eo quod Veritas dicit: Quia si quis in Sancto Spiritu blasphemiam dixerit, neque in hoc seculo remittetur ei, neque in futuro.* Quin ex Græcis etiam Patribus & Scriptoribus antiquis nonnulli in hac opinione fuerunt. S. BASILIUS in c. 9. Isa. inquit: *Si igitur per confessionem detexerimus peccatum, jam succrescens gramen arefecimus, dignum plane, quod depascatur, ac devoret purgatorius ignis.* THEODORETUS in 1. ad Cor. 3. *Hunc ipsum ignem purgatorium credimus, in quo animæ defunctorum probantur, & resurgantur sicut aurum in conflatorio.* Probabilius tamen est, quod animæ in Purgatorio detentæ à dæmonibus non torqueantur, cum enim in ultimo conflictu diabolus superaverint, non videtur decere justitiam divinam, ut sinat eas ab hoste devicto vexari.

β) Ex Catholicis nonnulli opinabantur animas in Purgatorio detentas de salute æterna incertas esse, quam salutis incertitudinem inter pœnas earundem collocabant; at longè probabilius est, eas de salute æterna certas esse, quia judicata jam sunt, nec judicis sententiam ignorant, nam judicium particulare eo fine instituitur, ut innotescat sententia ei, qui judicatur. Immo quamvis illa non cognita foret animabus, adhuc ab effectu intelligerent, quo in loco essent. Nam in inferno blasphematur Deus: in purgatorio laudatur: in inferno nulla est virtus theologica: animæ in Purgatorio adhuc Fidem infusam habent, & spem, & charitatem.

γ) Libri duo *Machabæorum* in Ecclesia Romana semper habiti sunt Canonici, ut patet ex Concilio CARTHAGINENSI III. *Can. 47.* ex epistola *Innocentii I. ad Exuperium*, ex testimonio *S. Augustini L. 18. de Civ. c. 36.* dicentis: *Libros Machabæorum non Judæi, sed Ecclesia pro Canonicis habet.*

Appendix.

De Indulgentiis.

196. **I**n-
dul-
gen-
tia. **F**idelium animas in Purgatorio detentas per Indulgentias etiam juvari posse, communis & certa Catholicorum sententia est. INDULGENTIAE nomini varia subest notio: aliquando *remissionem* significat. Sic illud *Isa. 61. v. 1. Spiritus Domini . . misit me . . ut predicarem captivis indulgentiam*, *S. LUCAS c. 4.* ita interpretatur: *Spiritus Domini unxit me . . predicare captivis remissionem.* Alias *facilitatem*, sive *condescensionem* designat. Sub hac notione Apostolus indulgentiæ nomen usurpavit *I. ad Cor. 7.* *Hoc autem dico secundum indulgentiam, & non secundum im-*